

Vesa Kallio kesk ym.

Kirjallinen kysymys ajo- ja lepoaika-asetuksen poikkeuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa ammattiliikenteen ajo- ja lepoaikoja säädellään EU:n ajo- ja lepoaikasetuksella, lailla liikenteen palveluista sekä valtioneuvoston asetuksella ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä.

EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen 13 artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus "myöntää yksittäistapauksittain asettamiensa edellytysten mukaisesti poikkeuksia 5—9 artiklan säännöksistä" 13 artiklassa esitettyjen ehtojen mukaisesti. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle artiklan nojalla myönnettyistä poikkeuksista, ja komissio ilmoittaa niistä muille jäsenvaltioille.

Poikkeuksista päättäminen ja niistä säätäminen yllä mainituin puittein on kansallinen valinta. Tämä on Suomessa päätetty tehdä valtioneuvoston asetuksessa, joka on annettu liikennepalvelulain nojalla.

Käytännössä on tullut vastaan tapauksia, joiden osalta olisi syytä tarkastella niiden lisäämistä näiden poikkeusten piiriin. Ne liittyvät maatalan sisäiseen lietteen (karjanlanta) siirtoon ostopalveluna sekä luonnonvesistöihin istutettavien kalojen kuljetukseen.

Ensimmäinen saamani viesti on suurilta kuljetuspalveluita käyttäviltä kotieläintiloilta. Siellä on usein lietevarasto kotieläinrakennuksen yhteydessä, mistä lietettä kuljetetaan ns. satelliittisäiliöihin odottamaan sopivaa levitysjankohtaa tai siirtona konttiin, josta se siirretään levityskalustoon ja levitetään ravinteeksi peltoon. Molempia siirtoja suoritetaan usein kiireisimmän viljelysesongin aikana kuljetusyrittäjiltä tilattavana ostopalveluna, johon kuuluu siirtokalusto kuljettajan kanssa. Nykyinen ajo- ja lepoaika-asetus ilman kansallista poikkeusmahdollisuutta käytännössä keskeyttää lietteen siirron juuri kiireisimmän sesongin aikaan, mikä ei ole maatalousyrittäjän eikä kuljetusyrittäjän edun mukaista, koska työ viivästyy aiheuttaen ylimääräisiä kustannuksia. Työn viivästyminen kielteisine seuraamuksineen kertautuu, kun se tapahtuu jokaisella palvelua ostavalla maatilalla.

Toinen saamani viesti liittyy kalanistutukseen. Suoraan luonnonveteen istutettavien kalojen kuljetuksessa on olennaista, että elävät kalat saadaan riittävän nopeasti veteen. Normaalissa istutuspäivässä on useita pysähdyksiä, jolloin ylimääräisiin pysähdyksiin ajo- ja lepoaikojen takia ei ole mahdollisuutta, koska se vaarantaa kalojen terveyden, jopa hengen. Syksyllä tilannetta vaikeuttaa valoisan ajan lyheneminen. Liian tiukoista lepoaikavaatimuksista johtuvaa odottelua voidaan pitää kyseenalaisena myös pienpoikasten ja eläinsuojelun näkökulmasta. Istutuspäivän

Kirjallinen kysymys KK 72/2026 vp

pituus on normaalisti noin 10—14 tuntia, kun otetaan huomioon matkat kuormaukseen ja paluu viimeiseltä istutuspaikalta.

Edellä kuvatut ongelmat olisivat korjattavissa täydentämällä valtioneuvoston antamaa asetusta ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus täydentämässä valtioneuvoston asetusta, jolla lietteen siirtoon sekä luonnonveteen istutettavien kalojen siirtoon liittyvät kuljetukset lisätään ajo- ja lepoaikasääntelyä koskevien poikkeusten piiriin ja tällä tavalla turvataan työn onnistuminen ja vältetään turhilta lisäkustannuksilta, ja

millä muulla tavoin hallitus on aikeissa helpottaa maatalouden sesonkiajan urakointien ostopalveluja haittaavaa turhaa byrokratiaa, kuten lietteen siirtoon liittyvien sekä luonnonveteen istutettavien kalojen kuljetusten ajo- ja lepoaikasääntelyä?

Helsingissä 10.3.2026

Vesa Kallio kesk
Tuomas Kettunen kesk
Timo Mehtälä kesk